

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๗๐๓/๒๕๐๙

กวด.	174
วันที่	16 พ.ค. 60
เวลา	15.30

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ✓
รหัสเรื่อง : ส23992
รับที่ : 56619/60
วันที่ : 16 พ.ค. 60 เวลา : 14:53
คต. 1 มีด

กระทรวงพาณิชย์
๕๖๓ ถนนนนทบุรี
อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๖๐

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ
ประจำปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ขอเสนอเรื่องผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๖๐ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

กฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ (Special ๓๐๑) ได้กำหนดให้สำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (United States Trade Representative - USTR) ประเมินสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศคู่ค้าของสหรัฐฯ ในช่วงปลายเดือนเมษายนของทุกปี โดยแบ่งสถานะของประเทศคู่ค้าออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

- (๑) ประเทศที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามากที่สุด (Priority Foreign Country - PFC)
- (๒) ประเทศที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ (Priority Watch List - PWL)
- (๓) ประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List หรือ WL)

สหรัฐฯ ได้เคยจัดไทยไว้ในบัญชี PFC ในปี ๒๕๓๔ และบัญชี PWL ในปี ๒๕๓๕ - ๒๕๓๖ ก่อนจะปรับลงเป็นบัญชี WL ในปี ๒๕๓๗ - ๒๕๔๙ และปรับเป็นบัญชี PWL อีกครั้ง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ และล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ สหรัฐฯ ได้ประกาศสถานะฯ ประจำปี ๒๕๖๐ จัดไทยไว้ในบัญชี PWL

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) กำหนดให้เรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ เป็นการสรุปความเห็นของสำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) ที่มีต่อสถานการณ์การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับ ข้อกังวลและข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานของ USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงาน จึงเห็นควรพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว

๓. สารสำคัญของผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสำหรับรัฐ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๕๙

๓.๑ พัฒนาการและความคืบหน้าการดำเนินการของไทย

(๑) สหรัฐฯ ตระหนักถึงเจตจำนงทางการเมืองที่จะพัฒนาด้านการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยเห็นได้จากถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรีที่ได้กล่าวต่อสาธารณชน โดยเน้นถึงความสำคัญในเรื่องการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การนำเรื่องการป้องปรามการละเมิดอย่างมีประสิทธิภาพและการจดทะเบียนคุ้มครองอย่างรวดเร็ว มากำหนดไว้ในแผนที่นำทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาระยะ ๒๐ ปี (IP Roadmap) และการมีคณะกรรมการนโยบายทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และคณะอนุกรรมการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธาน ซึ่งมีส่วนสำคัญให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดมากยิ่งขึ้น

(๒) สหรัฐฯ เห็นถึงความคืบหน้าการดำเนินการของไทยในประเด็นที่เป็นข้อกังวลต่อเนื้อของสหรัฐฯ อาทิ ปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในท้องตลาดและการละเมิดออนไลน์ และปัญหาค้างการจดทะเบียนสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า รวมทั้งการเพิ่มจำนวนผู้ตรวจสอบของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งสหรัฐฯ เห็นว่า ไทยได้ดำเนินการในทิศทางที่เหมาะสมแล้ว

๓.๒ ข้อกังวล/ข้อเสนอแนะของสหรัฐฯ

(๑) ด้านการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

(๑.๑) ปัญหาการละเมิด/การบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การละเมิดเครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์อย่างแพร่หลายทั้งในท้องตลาดและออนไลน์ การใช้ซอฟต์แวร์ละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน การขโมยสัญญาณเคเบิลและดาวเทียม และการดำเนินคดีทางแพ่งใช้เวลานานและค่าเสียหายที่เจ้าของสิทธิได้รับน้อย

(๑.๒) ข้อเสนอแนะของสหรัฐฯ

สหรัฐฯ ขอให้ไทยพัฒนาเรื่องการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดทั่วประเทศ และดำเนินคดีในชั้นศาลเพื่อให้เกิดผลในการพิพากษาคดี และ/หรือมีโทษปรับ ที่สามารถระงับการกระทำความผิดได้

(๒) ด้านกฎหมาย

(๒.๑) ประเด็นพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อปี ๒๕๕๘ ได้แก่ ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเอาผิดเจ้าของพื้นที่ที่ปล่อยให้มีการขายสินค้าละเมิด (Landlord Liability) การคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี (TPM) และข้อมูลการบริหารสิทธิ (RMI) ยังไม่เพียงพอ การบังคับใช้บทบัญญัติเกี่ยวกับการแอบถ่ายภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ (Camcoding) ยังมีข้อขัดขัดด้านกระบวนการและบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการระงับการกระทำความผิดลิขสิทธิ์โดยผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) (notice-and-takedown) ยังขาดกระบวนการที่ชัดเจน

(๒.๒) การคุ้มครองข้อมูลที่ไม่เปิดเผย

สหรัฐฯ เห็นว่าไทยควรให้ความสำคัญคุ้มครองข้อมูลการทดสอบยาและเคมีภัณฑ์เกษตร จากการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่ไม่เป็นธรรม หรือการนำข้อมูลที่เป็นความลับไปเปิดเผย

(๓) ด้านการจดทะเบียน

สหรัฐฯ มีข้อกังวลต่อปัญหาค้างสะสม (backlog) การจดทะเบียนสิทธิบัตร

(๔) ข้อกังวลด้านอื่นที่มีได้เป็นประเด็นทรัพย์สินทางปัญญาโดยตรง

- พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้อำนาจคณะกรรมการในการกำหนดโควตาภาพยนตร์ต่างประเทศ

- พระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ... ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงข้อมูลการติดต่อสื่อสารของภาคเอกชน

- การกำหนดมาตรการด้านสาธารณสุข ควรมีกระบวนการที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเจ้าของสิทธิได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีความหมาย

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔. ความเห็นกระทรวงพาณิชย์

๔.๑ แม้ไทยจะคงอยู่ในสถานะเดิมแต่หากพิจารณาถึงเนื้อหาของรายงาน จะเห็นว่ามีความแตกต่างจากรายงานผลการจัดสถานะในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กล่าวคือ สหรัฐฯ ตระหนักถึงเจตจำนงทางการเมืองที่จะพัฒนาด้านการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของไทย และเห็นว่าไทยได้ดำเนินการในทิศทางที่เหมาะสมแล้วในหลายเรื่อง อีกทั้งยังได้ระบุในรายงานด้วยว่าสหรัฐฯ พร้อมที่จะทบทวนสถานะของไทยให้ดีขึ้น

๔.๒ ไทยควรใช้โอกาสที่สหรัฐฯ พร้อมที่จะทบทวนสถานะของไทยในการร้องขอให้สหรัฐฯ ดำเนินการทบทวนสถานะของไทยนอกกรอบการประเมินปกติ (Out-Of-Cycle-Review) โดยกำหนดเป้าหมายและติดตามผลการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องที่สหรัฐฯ ให้ความสำคัญและเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยในภาพรวม ดังนี้

(๑) การป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ไทยอาจพิจารณาประกาศให้พื้นที่ที่สหรัฐฯ ระบุหรือเคยระบุว่าเป็นพื้นที่ที่มีการละเมิดสูง (Notorious markets) ได้แก่ ศูนย์การค้ามาบุญครอง ตลาดโรงเกลือ จังหวัดสระแก้ว และศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์พลาซ่า เป็นพื้นที่ปลอดสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นเรื่องที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากรแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐

(๒) การพัฒนากฎหมาย ไทยควรเร่งดำเนินการเพื่อปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนเร่งดำเนินการเพื่อเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความตกลงที่ไทยมีกฎหมายรองรับ หรือกฎหมายไทยมีความสอดคล้องกับพันธกรณีเป็นส่วนใหญ่แล้ว เช่น พิธีสารที่เกี่ยวกับความตกลงมาดริดเรื่องการจดทะเบียนระหว่างประเทศของเครื่องหมาย (Madrid Protocol) และสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WCT) เป็นต้น

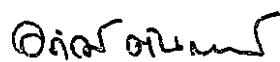
(๓) การแก้ไขปัญหางานค้างสะสม (backlog) การจดทะเบียนสิทธิบัตร ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป

๔.๓ ข้อกังวลของสหรัฐฯ ในการประเมินสถานะครั้งนี้ มีหลายเรื่องที่ไทยสามารถที่จะทำความเข้าใจเพิ่มเติมกับสหรัฐฯ ได้ เช่น กฎหมายลิขสิทธิ์ในประเด็นการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี (TPM) และข้อมูลการบริหารสิทธิ (RMI) และการป้องกันการแอบถ่ายภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เคยเปิดรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเจ้าของลิขสิทธิ์ทั้งไทยและต่างประเทศ แต่ก็ไม่มีเจ้าของลิขสิทธิ์รายใดนำเสนอข้อมูลว่ามีปัญหาอุปสรรคแต่อย่างใด

๔.๔ เนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ เป็นการสรุปความเห็นของ USTR ที่มีต่อสถานการณ์การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับข้อกังวลและข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานของสำนักงาน USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงาน กระทรวงฯ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางอภิรดี ตันตราภรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

โทร. ๐๒ ๕๔๗ ๔๖๕๓

โทรสาร ๐๒ ๕๔๗ ๔๖๖๕